

ČČK UDĚLIL PRVNÍ MEDAILE ALICE MASARYKOVÉ

Stalo se tak na celostátním slavnostním shromáždění zástupců ČČK z celé ČR u příležitosti Světového dne Červeného kříže, které se již počtvrté konalo v Senátu Parlamentu ČR dne 19. května 2003 pod záštitou jeho předsedy **JUDr. Petra Pitharta**.

Zasedání řídila vedoucí úseku vnitřních vztahů Úřadu ČČK **Helena Jůzlová**, úvodní projevy přednesli prezident ČČK **MUDr. Zdenko Vlk, Csc.** a čestná

prezidentka ČČK, manželka předsedy vlády ČR, **Viktorie Špidlová**, v čestném předsednictvu zasedli rovněž první viceprezident ČČK **RNDr. Marek Jukl, Ph. D.**, ředitel Úřadu ČČK **JUDr. Jiří Procházka** a sekční ředitel Senátu ČR **Jan Vodrážka**. Mezi čestnými hosty nechyběla ani delegace Slovenského ČK vedená jeho prezidentem **PhDr. Milanem Kručayem, Csc.**

ČČK si na tomto slavnostním setkání připomínal rovněž 10 let své existence od rozdělení Československa v roce 1993. Proto převzali vyslaní nejobětavější členové ČR, představitelé kolektivních členů ČČK a společníci **Pamětní medaili k 10. výročí ČČK**. Kulturně obstaral dětský soubor **Klíček z Chrudimi**, který si mněl nedávno také 10. Prvními nositeli nejvyššího vyznamenání ČČK - **Medaile Alice Masarykové** - se stalo za svou obětavou práci ve prospěch všech potřebných 6 dlouholetých celostátně působících členů Českého červeného kříže: (na snímku zleva - **MUDr. Miloslav Hlach** z Českých Budějovic, **prof. Ing. Jaroslav Herynek, Csc.** z Brna, **MUDr. Alois Maloušek** ze Znojma, **Helena Jůzlová** z Prahy, **MUDr. Zdenko Vlk, Csc.** z Prahy a **Adolf Šťastný** z Karviné. V příštích číslech Novin ČK Vám je v našich medailoncích představíme. Dodejme, že výtvarný návrh a výrobu tohoto vyznamenání zajistila na vysoké úrovni Střední umělecko průmyslová škola v Turnově.

Mgr. Josef Švejnhoha

KAREL FIALA A VĚRA VLKOVÁ A ČERVENÝ KŘÍŽ

Manželská dvojice **Karel Fiala** a **Věra Vlková** se nesmazatelně zapísala do srdcí milovníků dobré operety, muzikálu i filmu. Legendární **Limonádový Joe** a nezapomenutelná **Rose Marie**, na které se chodilo do Hudebního divadla v Karlíně a v Nuslích, letos oslaví neuvěřitelných osmáct set let společného života. Stále šarmantního Karla Fialu můžeme dnes vidět v jedné z rolí ve stejnojmenné inscenaci **Limonádový Joe**, kterou uvádí pražské divadlo ABC. Zpěvačka a herečka **Věra Vlková** se už dvanáct let věnuje výuce klasického zpěvu na jedné ze základních uměleckých škol. Jak přiznává, účinkování se nebrání a často vystupuje se svým manželem, se kterým křičují republiku.

Redakce novin ČK: „Co se Vám vybaví, když slyšíte o Červeném kříži?“

Karel Fiala: „Moje maminka byla celý život v domácnosti a náruživě se věnovala všem dobročinným aktivitám. Působila samozřejmě i v Červeném kříži a tak jsem se k němu přiblížil i já.

Protože jsem se s ním setkával od brzkého dětství, stal se pro mě opravdovým pojmem. Až mnohem později jsem si uvědomil jeho široký záběr. **Je to organizace, která má čím dál tím víc práce. V posledních letech je stále na očích.** Angažuje se při zmírňování následků válek, ale i živelných katastrof a třeba hladomoru. Pro mě je nepochopitelné, že lidé této celosvětové organizace se mnohdy stávají terčem nejrůznějších útoků... **S Červeným křížem jsme se setkávali i při organizování humanitární pomoci lidem v zaplavených oblastech.**

Věra Vlková: „Pro mě znamená především **dárčovství krve**. V této souvislosti se mi vybavuje vzpomínka na moje první setkání s ním... Před lety jsem u nás v divadle jedno takové dárčovství dokonce osobně organizovala. Obstarala jsem si potřebné brožury a informace a začala s agitací mezi kolegy i zaměstnanci divadla. Byla jsem nakonec velmi úspěšná a přemluvila pro bezpříspěvkový odběr poměrně slušný počet lidí, se kterými jsme se vypravili do transfúzní stanice. Abych se přiznala, pomyšlení na krev mi nedělalo zrovna moc dobře a čím víc jsme se přibližovali ke zdravotnímu středisku, tím jsem dostávala okolo žaludku nepříjemné „moření“. Ale protože jsem si říkala, že nemohu zklamat, statečně jsem se do poslední chvíle držela! Nálada se mi výrazně zlepšila po příchodu službu konajícího lékaře. Byl to náramný fešák a mně se strašně líbil. Odebrali mi vzorek krve a já čekala s netrpělivostí na to, co se bude dít. Za několik minut se ve dveřích objevila pobavená tvář mého tammního idolu v bílém: „Taková fortelná ženská a on je to vlastně chcípáček. Je mi líto, ale Vaši krev, paní Vlková, nepotřebujeme...“. Aby mi to snad nebylo líto, dostala jsem za svou iniciativu tehdy alespoň odznáček.“ (smích)

(pokračování rozhovoru na str. 12)

ČERVENÝ KŘÍŽ V EVROPSKÉ UNII

Ještě než jsme se hlasováním v referendu přiblížili ke vstupu do Evropské unie, proběhlo jednání vrcholného orgánu Českého červeného kříže - **Shromáždění delegátů**.

Jednání se zúčastnila **ministryně zdravotnictví MUDr. Marie Součková, členka Výkonné rady ČČK. V krátkém projevu ocenila význam a práci ČČK a nastínila možné cesty rozvoje činnosti**. Další jednání bylo tradičně zaměřeno na projednání rozhodujících materiálů jako jsou plán činnosti a rozpočet. Děkuji všem, kteří věcnými návrhy a korektním způsobem jednání přispěli k pozitivním výsledkům a přijetí odpovídajících závěrů. **Škoda jen, že obecná diskuze jednotlivých zástupců není více zaměřena na vlastní výsledky OS ČČK, problémy, úspěchy a způsoby řešení. Přínos jednání pro úspěšnou práci v dalším období by byl určitě větší.**

A nyní již k tomu, co můžeme očekávat v dalším období, v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie. Mám tím na mysli to, co se bude dotýkat především naší národní společnosti ČČK. Byl bych velmi rád, kdybych mohl říci, že nás očekávají jen samá pozitiva a jistoty. Samozřejmě, že realita je poněkud jiná. Absolvoval jsem nedávno v Bruselu schůzku zástupců národních společností ČK, které vstoupí příští rok do Evropské unie. První závěr, který jsem si udělal je, že **musíme přidat v práci, abychom jim stačili a musíme snížit rozsah svých očekávání od EU**. Vše zde má přísná pravidla, která se přísně dodržují. Jde samozřejmě především o peníze. Na jednání nám byly představeny možnosti využití finančních zdrojů z Evropské unie pro financování aktivit národních společností ČK.

Byly prezentovány podmínky pro čerpání grantů z centralizovaných i decentralizovaných fondů. Hlavně pro čerpání z centralizovaných fondů je nutná vzájemná kooperace co největšího počtu národních společností ČK, případně i spolupráce s dalšími organizacemi. Důležitým kritériem pro přidělování grantů je mimo jiné jejich geografický dosah a tzv. „Evropská přidaná hodnota“. Kolem podávání žádostí je velmi mnoho papírování, průběhy zdlouhavé. To vše se budeme muset naučit zvládat. A navíc preciznost ve zpracování i v datech.

Jistě se to naučíme. Ostatně zatím máme dost času. **První samostatné požadavky na granty můžeme začít předkládat až v roce 2006**. Naučit bychom se to mohli v tzv. Kanceláři NS ČK při Evropské unii, do které jsme právě vstoupili. Samozřejmě spolu s ostatními NS ČK. Jejím úkolem je pomáhat při zpracování podkladů a projektů k žádostem o granty z EU.

Pro další vývoj našich národních společností také bude důležité, jak se podaří ústředním orgánům Hnutí ČK/ČP reagovat na novou situaci. Musí se stát podstatně profesionálnější ve své činnosti, musí podstatně zrychlit reakci na jakýkoliv podnět. Pak bude moci plnit deklarovanou roli koordinátora.

Věřím, že se nám podaří v budoucím období zvládnout nové úlohy. Věřím, že je zvládneme tak, aby byly prospěšné pro rozvoj naší práce, našeho poslání.

JUDr. Jiří Procházka, ředitel Úřadu ČČK

ZAHRAŇIČNÍ AKTIVITY ČČK

DELEGACE ČČK V NĚMECKU

Ve dnech 26.-28. 5. 2003 navštívila delegace ČČK vedená ředitelem Úřadu ČČK **JUDr. Jiřím Procházkou** (členy delegace byli vedoucí úseku Úřadu ČČK RNDr. Josef Konečný a Mgr. Josef Svejnoha) ústředí Německého ČK v Berlíně. Delegaci ČČK přijal nový generální sekretář Německého ČK **Clemens Graf von Waldburg-Zeil**, dále byly projednány rozpočty a organizační zajištění společných projektů ČČK a Německého ČK k odstraňování následků po povodních 2002, „Příprava na katastrofy“ a „První pomoc“.

Delegace ČČK se dále seznámila v užitečných besedách s novinkami v oblasti fundraisingu a sociální práce. Na zpáteční cestě jednala s představiteli Německého ČK ve spolkové zemi Sasko a v Drážďanech a navštívila Pečovatel-ský dům Německého ČK pro seniory „Klary Zetkinové“ v Drážďanech.

POMOC ČČK DO ALŽÍRU

V závěru května bylo Alžírsko opakovaně postiženo ničivým zemětřesením. Úřad ČČK navštívil dne 26. 5. 2003 rada alžírského velvyslanectví **Abdel Hamit Rahmani** a žádal o humanitární pomoc pro svou zemi v souvislosti s touto přírodní katastrofou. Jednal s ředitelem Úřadu ČČK **JUDr. Jiřím Procházkou**. V následujících dnech pak ČČK připravoval k zaslání do Alžíru materiální humanitární pomoc v objemu 2 tun (příkrývky, dezinfekční a hygienické prostředky).

ČČK NA PORADĚ V BRUSELU

Ředitel Úřadu ČČK **JUDr. Jiří Procházka** se ve dnech 15.-18. 5. 2003 zúčastnil porady generálních sekretářů národních společností ČK z čekatelských zemí na přijetí do Evropské unie v Bruselu. Doprovázela jej pracovník úseku odborných činností Úřadu ČČK **Ing. Petr Pařík**. Poradu svolala Evropská kancelář ČK při Evropské unii. Účastníci porady byli seznámeni s fungováním této kanceláře a s její návazností na strukturu EU i s budoucími možnostmi využívání finančních zdrojů EU pro rozvoj národních společností ČK.

POMOC ČČK DO IRÁKU

Na základě žádosti vlády ČR a ve spolupráci s Ministerstvem obrany a Ministerstvem zdravotnictví spolupracoval ČČK na přípravě materiální humanitární pomoc do Iráku postiženého válečným konfliktem (očkovací látky, trvanlivé nápoje, aj./ v hodnotě 5,6 milionů Kč. Kromě toho již dříve ČČK zaslal do irácké Basry na pracoviště 7. polní nemocnice Armády ČR menší materiální humanitární pomoc (zásilku dětských hraček pro irácké děti).

PORADA NÁRODNÍCH SPOLEČNOSTÍ ČK STŘEDNÍ EVROPY

Delegace ČČK tvořená prezidentem ČČK **MUDr. Zdenko Vlkem, Csc.** a ředitelem Úřadu ČČK **JUDr. Jiřím Procházkou** se ve dnech 13.-14.6.2003 zúčastnila v Bratislavě pravidelné porady prezidentů a generálních sekretářů středoevropských národních společností ČK. Porada, které se zúčastnily delegace ze 24 národních společností ČK, svolala Regionální delegace Mezinárodní federace ČK z Budapešti. Program porady byl zaměřen na otázky dalšího zlepšení vzájemné spolupráce, na projednání Regionální strategie pro Střední Evropu na období 2003 - 2006 a na změny vyplývající z rozšíření Evropské unie o řadu středoevropských zemí.

Žena žádá lékaře: „Pane doktore nepředepisujte mému muži ty brýle! Naše manželství je už dvacet let šťastné...“

ZPRÁVY Z ÚŘADU ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE

VÝKONNÁ RADA ČČK
21. 6. 2003

Na svém posledním předprázdninovém zasedání VR ČČK projednala a schválila zprávy o čerpání Fondu humanity ČČK a realizaci pomoci postiženým povodněmi v ČR v roce 2002 a informaci o stavu obnovy pavilonu urologie v nemocnici v Bělehradě. Zhodnotila kladně základní kurz ZI ČČK uspořádaný Úřadem ČČK ve spolupráci s KKR ČČK Libereckého kraje. Schválila návrh na přistoupení ČČK do Kanceláře Evropské unie NS ČR/EU, závěrečnou zprávu o přípravě Evropské soutěže první pomoci (FACE 2003) v Praze, návrh na doškolování ZI ČČK - členů Otevřené databáze expertů ČČK, dodatek č. 2 k Organizačnímu řádu Mládeže ČČK, složení skupiny instruktor-demonstrátor při sekci pro výuku první pomoci Otevřené databáze expertů ČČK a nové členy Ústřední pohotovostní záchranné jednotky ČČK. Vzala na vědomí výsledky průzkumu provedeného na OS ČČK o složení, školení, doškolování a využití Družstev první pomoci Mládeže ČČK. Odložila žádost České speleologické společnosti o přijetí za kolektivního člena ČČK.

V rámci projednávání řady písemných informačních zpráv vzala na vědomí zprávy o činnosti Úřadu ČČK, zprávy ze zahraničních služebních cest, zhodnocení ústředních školení ČČK uspořádaných v 1. pololetí 2003, přehled aktivit Úřadu ČČK a OS ČČK se sdělovacími prostředky a informace o vydaném souhlasu s vyhlášením veřejných finančních sbírek OS ČČK Praha 9 a České Budějovice.

SHROMÁŽDĚNÍ
DELEGÁTŮ ČČK

V Praze se 24. 5. 2003 uskutečnilo pravidelné výroční zasedání Shromáždění

delegátů ČČK. Zasedání řídil první viceprezident ČČK RNDr. Marek Jukl,

Sestra říká dědečkovi v ordinaci, že musí v přízemí na vyšetření moči, v prvním patře na krev, ve třetím na vyšetření stolice. Dědeček říká: „Sestro, nemohl bych vám tu nechat trenýrky, tam to všechno je!“

Ph. D., hlavní referáty přednesli prezident ČČK MUDr. Zdenko Vlk, Csc. a ředitel Úřadu ČČK JUDr. Jiří Procházka. Ministryně zdravotnictví MUDr. Marie Součková ve svém vystoupení vysoce ocenila výsledky práce ČČK včetně významné pomoci postiženým povodněmi v ČR v roce 2002.

Po živé diskusi Shromáždění delegátů ČČK schválilo v souladu se Stanovami ČČK výsledky činnosti ČČK a výsledky hospodaření ČČK za rok 2002, stejně jako plán činnosti ČČK a rozpočet ČČK na rok 2003. Dále schválilo zprávu Dozorčí rady ČČK, kooptaci Ivana Mítany za člena VR ČČK a mimořádný členský příspěvek ČČK ve výši 10,- Kč i na rok 2004. Vzalo na vědomí zprávy o činnosti kolektivních členů ČČK a o činnosti pracovních skupin VR ČČK.

DALŠÍ ZLATÉ KŘÍŽE
PŘEDÁNY

Dne 7. 6. 2003 přivítal pražský hotel Pyramida opět více než 100 mnohonásobných bezpříspěvkových dárců krve, kteří si za svých 80, 120 a 160 odběrů krve přišli převzít na slavnostním celorepublikovém setkání

Zlaté kříže 3., 2. a 1. třídy. Přebírali je z rukou čestné prezidentky ČČK Viktorie Špidlové, prvního viceprezidenta ČČK RNDr. Marka Jukla, Ph. D., ředitelky odboru Ministerstva zdravotnictví PhDr. Ludmily Vostrákové a zástupkyně České společnosti pro transfúzní lékařství, primárky transfúzního oddělení Thomayerovy nemocnice v Praze MUDr. Aleny Hakenové. S hodnotným kulturním programem tentokrát přišla dárčům krve poděkovat směsí melodií ze slavných muzikálů Pavla Břínkové.

VÝSTAVA
EDIČNÍ ČINNOSTI ČČK

Uspořádala ji iniciativně v průběhu měsíce května 2003 u příležitosti Světového dne Červeného kříže Knihovna Akademie věd ČR v prostorách své hlavní výpůjční haly. Sami jsme byli překvapeni, kolik publikací za posledních 5 let Úřad ČČK vydal. Na výstavě,

kteřá se setkala se živým zájmem návštěvníků knihovny, samozřejmě nechyběly ani Noviny ČK. Velmi děkujeme.

ČČK NA KONFERENCI
MEDICÍNA KATASTROF
VE ZLÍNĚ

Delegace ČČK, tvořená prvním viceprezidentem ČČK RNDr. Markem Juklem, Ph. D., ředitelem Úřadu ČČK JUDr. Jiřím Procházkou a vedoucím úseku odborných činností Úřadu ČČK Mgr. Josefem Švejnhou se ve dnech 23.- 25. 6. 2003 zúčastnila již VII. ročníku mezinárodní konference Medicína katastrof ve Zlíně. Tématem letošní konference bylo srovnání pomoci při povodních v ČR v letech 1997 a 2002. Svými referáty do programu konference aktivně přispěli i představitelé ČČK a delegát Svěcarského ČK v ČR Roland Albert.

NOVÉ PUBLIKACE
ČČK

V závěru prvního pololetí 2003 vydal Úřad ČČK další nové publikace - dlouho očeká-

vané „Humanitární jednotky ČČK“ a po 12-leté přestávce obnovený „Magazín mladého zdravotníka 2003“.

DOŠKOLOVACÍ KURZY
ČČK

Junior centrum v Seči u Chrudimi hostilo ve dnech 16. - 18. 5. 2003 účastníky doškolovacího kurzu zdravotnických instruktorů ČČK, zasedací síň Úřadu ČČK v Praze pak 31. 5. 2003 přivítala účastníky doškolovacího semináře lektorů mezinárodního humanitárního práva (absolventů základního kurzu z roku 2001). Obě akce přispěly ke zvýšení odborné kvalifikace těchto specializovaných dobrovolníků ČČK.

ZPRÁVY Z REGIONŮ

CENY MĚSTA
VSETÍN PRO ČLENY ČČK

Město Vsetín uděluje každoročně **Cenu města Vsetína**, která je určena občanům města Vsetína, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na práci a činnosti ve prospěch města. V letošním roce udělilo městské zastupitelstvo tyto ceny hned dvě a v obou případech se jedná o dlouholeté členy a funkcionáře ČČK.

První z oceněných, **Božena Rašková**, je původní profesí zdravotní sestra, od roku 1991 je v důchodu. Členkou Červeného kříže je více jak 25 let, působí v MS ČČK Vsetín-Rybníky, kde ještě v minulém volebním období byla členkou výboru. V roce 1993 založila onkologický klub DUHA, který sdružuje ženy po ablaci prsu, ale i s ostatními nádorovými chorobami.

Druhý z oceněných je **Mgr. Oldřich Ondřejík**, který je druhým nejstarším žijícím členem ČČK ve Vsetíně. Původní profesí je pedagog, působil na SZŠ ve Vsetíně nejprve jako učitel, později jako zástupce ředitele a ředitel. Je členem MS ČČK Vsetín-město, dlouhá léta zastával funkci předsedy okresní revizní komise ČČK. Do svých 80 let vedl a psal kroniku města Vsetína.

Oběma oceněným i touto cestou blahopřejeme. *OS ČČK Vsetín*

VELKÁ
DOBRODRUŽNÁ HRA
V JINDŘICHOVĚ HRADCI

Junák, svaz skautů a skautek ČR, středisko „Zlatá růže“ v Jindřichově Hradci pořádá dne 5. 4. 2003 **Velkou dobrodružnou hru**, které se zúčastnilo více než 100 dětí.

Cílem bylo, aby děti poznaly lépe své město, zjistily, kde leží důležité instituce a nebály se komunikovat s úřady a muži zákona. Děti výprava za poznáním zaujala, protože byla pojata formou hry. Obdržely plán města, kde byly zvýrazněny důležité budovy, na kterých byla umístěna kontrolní stanoviště. V bance se děti dozvěděly, jak fungují účty, internetová kavárna ukazovala, jak se pohybovat na webu. Strážníci městské policie žákům vysvětlili, s čím se na ně mohou obracet.

OS ČČK Jindřichův Hradec na této akci úspěšně spolupracoval. Na stanovišti, které připravil, si děti mohly vyzkoušet poskytování první pomoci, jak obvazovat poranění, umělé dýchání i nepřímou masáž srdce.

Účastníci akce přispívali i na veřejnou sbírku **POMOZTE DĚTEM**. **Vybralo se 8.039,20 Kč.**

SVĚTOVÝ DEN ČK
V NOVÉM BORU

MS ČČK v Novém Boru uspořádala 10. 5. 2003 za spolupráce DDM Smetanka a za přímé účasti členu sboru místních hasičů odpoledne na téma „**Mámo, táto, zvládneš to?**“

Místní hasiči předvedli návštěvníkům zásah při těžké autohavárii. Museli rozřezat karoserii, vyprostit cestující, poskytnout první pomoc a uhasit hořící auto.

Po této akci přišla ke slovu mládež. Na 5 stanovištích byly děti seznámeny se správným postupem při ošetřování popálenin, pohmožděnín a zlomenin. Prakticky se všichni seznámili s tím, jak zhotovit nouzovou nosítka na přepravu raněných, jak lze použít šátek. Na dalším stanovišti zubní lékařka ukazovala dětem, jak si správně čistit zuby a děti samy ukázaly, jak o své zuby pečují. Nebylo zapomenuto ani na znalosti rostlin, keřů a stromů, jejich využití nebo nebezpečí jedovatých rostlin. Děti procházely trasu se zavázanýma očima, aby si uvědomily důležitost zraku. Všichni účastníci byli odměněni malým dárečkem a diplomem.

SOLIDARITA
A DĚTI DĚTEM

MS ČČK Pardubice-Svítkov za účinné podpory UMO Pardubice 6, uspořádala veřejnou sbírku na pomoc občanům postiženým povodní v srpnu 2002. Sběrka byla provedena v celém obvodu Pardubice 6, to je ve Svítkově, Popkovicích, Starých Čivčích a Lánech na Důlku, k tomu se připojila i MS ČČK Starý Mátěřov.

Na doporučení krizového štábu ČČK Praha byly vybrané věci předány postižené obci Obráťství u Neratovic. Při prvním předání věcí byla dohodnuta s touto obcí další spolupráce v pomoci, která dosud trvá. Kromě materiální pomoci byla předána starostovi obce Obráťství částka 30.000 Kč z rozpočtu UMO Pardubice 6 starostou p. Hromádkou, 2.000 Kč od MS ČČK Svítkov jejím předsedou p. Štěpánkem a ředitelce ZŠ Obráťství 10.000 Kč od ZŠ Pardubice-Svítkov předané její ředitelkou paní Kobližkovou. Tuto částku získali žáci ZŠ sběrem papíru.

Dále ZŠ Pardubice-Svítkov spolu s MŠ Svítkov a MŠ Popkovic uspořádaly prodejní výstavu dětských kreseb a z jejího výnosu 20.000 Kč zakoupily hračky, které byly předány MŠ Stěchovice. Dále MS ČČK Svítkov připravila

pro děti MŠ Obráťství novoroční dárek v podobě dětských knížek, hraček a sladkostí.

Všem těm, kteří se na této akci a pomoci uvedené obci podíleli, náleží srdečný dík.

*B. Štěpánek,
předseda MS ČČK Pardubice-Svítkov*

OCENĚNÍ BDK
V BRNĚ-KOHOUTOVICÍCH

OS ČČK Brno-město zajišťuje předávání zlatých a stříbrných Medailí prof. Janského mnohonásobným BDK za 40 a 20 bezpříspěvkových odběrů krve.

I mezi námi v Kohoutovicích žijí nositelé těchto medailí. Na společenském večeru 16. 5. 2003 převzala zlatou Medaili prof. Janského např. **Mgr. Jitka Božková**, učitelka na ZŠ Pavlovská, která je také členkou výboru Místní skupiny ČČK Brno-Kohoutovice. Mezi námi ale žije dalších 16 nositelů zlaté Medaile prof. Janského a mnoho nositelů stříbrného stupně tohoto vyznamenání. Jsou jistě příkladem ostatním spoluobčanům.

My v ČČK si všech bezpříspěvkových dárců krve velmi vážíme, děkujeme jim a věříme, že jich bude i u nás v Kohoutovicích přibývat.

*Ing. Vědunka Patáková,
předsedkyně MS ČČK Kohoutovice*

POLÉVKY
PRO BEZDOMOVCE
VE ZLÍNĚ

OS ČČK Zlín připravil 1. května 2003 na Ubytovně pro muže bez přístřeší podávání polévky pro bezdomovce. Polévku uvařili naši dobrovolníci ČČK, v době vydávání přišlo kolem dvaceti bezdomovců a sociálně slabších občanů.

Tuto akci budeme pořádát pravidelně 2x ročně (o Velikonocích a o Vánocích). Rádi bychom motivovali nejen bezdomovce, ale i sociálně slabší a nezaměstnané občany ke zpětnému zařazení do společnosti.

*Anna Vařáková,
ředitelka ÚOS ČČK Zlín*

Paní sděluje v ordinaci: „Pane doktore, chci se rozvést, manžel strašně chrápe!“ - „Ale to přece není důvod k rozvodu,“ říká lékař. - „Jenže on chrápe každou noc někde jinde!“

NÁŠ HOST**Mgr. JIŘÍ BROŽEK**

K rozhovoru jsme tentokrát pozvali náčelníka Horské služby ČR Mgr. Jiřího Brožka.

Otázka: Co Vás přivedlo do řad členů Horské služby ČR?

Odpověď: Pocházím z oblasti mimo hor - z Loun. Od mládí jsem jezdil na hory, nejdříve se svými rodiči, později sám. Prostředí hor - zvláště tedy sjezdové lyžování a život na horách se mi velmi líbil. Samozřejmě i chlapi v červených bundách, kteří k našim horám patří, mne fascinovali. Hory jsem navštěvoval čím dál více a nakonec jsem si na horách našel svoji budoucí ženu a splnil si svůj sen. Bydlím na Benecku, svůj dům mám v nadmořské výšce 800 metrů nad mořem, od domu vyjedu na lyžích na sjezdovku a od vleku se opět vrátím. Můj tchán byl dlouholetým dobrovolným členem Horské služby a dodnes je mým vzorem. Takže možnost, abych se stal i já dobrovolným členem, jsem ihned využil. Dobrovolným členem jsem déle než 12 let a vloni jsem navíc uspěl při výběrovém řízení na náčelníka Horské služby ČR. Od té doby jsem se stal i zaměstnancem HS ČR.

Otázka: Co považujete ve své práci za největší úspěch?

Odpověď: Nejvíce si považuji, že se i v rámci Horské služby začaly věci a hlavně problémy nazývat pravými jmény a že je snaha o zavedení řádu do na první pohled nesourodných činností. Velice rád potom vidím, že přes veškerý odpor ke změnám i někteří staří kozáci přijmou nový systém a dál vykonávají svoji záslužnou práci. Je jasné, že každá změna bolí. Důležité ale je, aby lidé viděli, že změna jim něco přináší, aby byli ochotni zvýšené námahy na jejich zavedení.

Otázka: S jakými největšími problémy se ve své práci v posledním období potýkáte?

Odpověď: Paradoxně největším problémem je výborné fungování Horské služby. Potíž je totiž ve tom, že HS bude příští rok slavít 70 let svého vzniku, ale dodnes není její činnost nikde zakotvena v žádném zákoně ani vyhlášce. Horská služba tudíž nemá žádné povinnosti, ale také ani žádné pravomoci. To má samozřejmě vliv i na financování této organizace a jistoty činnosti. Každý se spoléhá, že bude-li v nesnázích na horách, horská služba mu pomůže. Nebudou-li ale stanoveny jasná pravidla a financování, můžeme se dočkat doby, kdy horská služba zanikne. To je ta nejčernější představa. Bohužel při jednáních s mnohými zákonodárci, politiky a příslušnými úředníky mi připadá, že nic jiného si nepřejí. Obávám se ale, že následné problémy na horách by jiným odpovědným činitelům přidělaly velmi mnoho starostí.

Otázka: Horská služba ČR je kolektivním členem ČČK. Jak hodnotíte spolupráci s ČČK?

Odpověď: Spolupráce mezi Horskou službou a ČČK je v současné době velmi malá. Je to určitě dáno vývojem obou organizací a zajišťováním možností existence každé organizace. Rád bych, aby v budoucnu bylo možné využít styčných bodů našich organizací - ať je to výcvik zdravotních technik záchranářů, ať je to pořádání společných akcí, ale i společné hledání řešení problémů, které jsou shodné či podobné v našich organizacích.

Rozhovor uskutečnil Mgr. Josef Švejnoha

SLAVÍČKOVI A MASARYKOVI V RYBNÉ NAD ZDOBNICÍ

Významného akademického malíře **Antonína Slavíčka** s rodinou pozval k pobytu na své faře zdejší děkan **Jan Selichar**, s nímž se znal již ze svých pobytů v Kameničce na Vysočíně. Slavíčkovci bydleli v Rybné nad Zdobnicí v létě 1909. Antonín Slavíček zde vytvořil prý asi šest obrazů, přičemž poslední z nich již nedokončil. Při koupání v parném létu ve studené řece Zdobnicí byl raněn mrtvicí. Ležel pak ochrnut několik týdnů na faře. V Praze pak ukončil svůj život sebevraždou 1. 2. 1910. V následujících letech jezdila vdova paní Míla se třemi dětmi - Evou, Janem a Jiřím - dále do Rybné, ale nebydleli již na faře, ale měli pronajatou chaloupku ve Dvorku u pana Šípka.

Paní Slavíčková se pak provdala za akademického malíře **Herberta Masaryka**, syna T. G. Masaryka. Z tohoto manželství se narodily dcery Herberta a Anna. Herbert Masaryk však v roce 1915 umírá na tyfus a rodina tak opět ztrácí otce. Ke zlepšení jejich situace přispěl návrat T. G. Masaryka ze zahraničí a jeho zvolení československým prezidentem. Poté bylo uskutečněno postavení vily v Rybné ve Dvorku. Zvláště významnou událostí pro obec Rybná nad Zdobnicí byla návštěva prezidenta republiky T. G. Masaryka v roce 1929.

Přijde žena ke gynekologovi a říká: „Pane doktore, já jsem to nedostala!“ Gynekolog se zamyslí a po chvíli odvětví: „Ale já jsem vám také nic neposílal!“

V roce 1990 byla odhalena deska prezidenta T. G. Masaryka na zdejším faře a v témže roce také obdržely čestné občanství Rybné nad Zdobnicí vnučky prezidenta T. G. Masaryka - PhDr. Anna Masaryková a Herberta Masaryková.

Marie Řehořová, OS ČČK Rychnov nad Kněžnou

CHRUDIM OVLÁDLI MLADÍ ZDRAVOTNÍCI

V polovině června 2003 se to stalo doslova skutečností. V Chrudimi se totiž konalo národní kolo soutěže hlídek mladých zdravotníků I. a II. stupně. Sjezo se sem 16 pětičlenných hlídek - vítězů 8 krajských kol uspořádaných ještě podle bývalého krajského uspořádání ČR.

OS ČČK Chrudim je osvědčeným pořadatelem krajských i národních kol soutěží dětí, mládeže i dospělých v první pomoci. Početná skupina zkušených organizátorů citlivě dirigovaná ředitelkou Úřadu OS ČČK **Annou Altrichterovou** (i tentokrát se bravurně zhostila funkce ředitelky soutěže) je zárukou kvality.

Před zahájením soutěže pochopitelně panovala trochu nervozita zejména v řadách soutěžících a mezi jejich doprovodem. Připravili jsme se dobře, nebudou připravená stanoviště na nás příliš náročná, neuděláme při ošetřování zbytečně chyby? Uspěli nakonec všichni, ale bodové hodnocení bylo neúspěšné. někdo musel zvítězit a někdo musel být poslední. V kategorii HMZ I. stupně se „mistrem republiky“ stala **ZŠ z Čajkovského uli-**

ce v Olomouci, na 2. místě skončila **ZŠ Zlín-Lukov** a bronzové medaile putovaly k **HMZ z OSM ČČK Praha 1+13**. V kategorii HMZ II. stupně zvítězila hlídka ze **ZŠ z Janderovy ulice z Jindřichova Hradce**, stříbrné medail-

le získala **ZŠ Závodu míru z Pardubic** a bronzovými medailami se ozdobily děti ze **ZŠ U Iesa Karviná-Ráj**.

Organizačně vše klaplo na jedničku, rozhodčí pod vedením hlavního rozhodčího **Karla Žabky** rozhodovali objektivně a spravedlivě, počasí bylo skoro až příliš letní. Soutěž se vydařila a všem organizátorům z OS ČČK Chrudim patří velké poděkování.

PŘEDSTAVUJEME NÁRODNÍ SPOLEČNOSTI ČK A ČP**JAPONSKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ**

Japonský ČK byl založen v roce 1877. Je rovněž jednou z 5 národních společností ČK, které v roce 1919 založily Ligu společností ČK a ČP (dnešní Mezinárodní federaci ČK a ČP).

V současné době sdružuje 17 milionů členů (13,5 % celé japonské populace) a 4 miliony dobrovolníků, kteří jsou rozděleni na tři skupiny: dobrovolníky v regionech, dobrovolníky mládeže a dobrovolníky zaměřené na zvláštní aktivity. Organizační struktura Japonského ČK zahrnuje národní úřad a oblastní spolky sídlící ve 47 japonských prefekturách. Úřad Japonského ČK přímo řídí zdravotní středisko, krev-

ní středisko, plasma středisko a školu pro zdravotní sestry, všechny ostatní činnosti jsou v přímé kompetenci oblastních spolků. Japonský ČK zaměstnává celkem 53.000 placených pracovníků.

Nejvyšším řídicím orgánem je Rada představitelů (223 členů), která zasedá jednou ročně a volí prezidenta, 2 viceprezidenty, 3 auditory a 61 ředitelů. Podle stanov se může členem stát každý japonský občan, roční členský příspěvek činí 500 jenů (cca 120 Kč). Roční výdaje představují 16,3 miliard švýcarských franků. Hlavními zdroji příjmů jsou členské

příspěvky a veřejné finanční příspěvky. Materiální vybavení Japonského ČK tvoří mj. 92 nemocnic a 77 krevních středisek.

Činnost Japonského ČK je zaměřena především na krevní služby, sociální služby, výuku a poskytování první pomoci, pomoc při katastrofách, vodní záchrannou službu, pátrací službu, domácí péči, šíření mezinárodního humanitárního práva, aktivity mládeže, prevenci HIV/AIDS, aj. Japonský ČK poskytuje rovněž humanitární pomoci do zahraničí, především na asijském kontinentě, ročně za téměř 68 milionů švýcarských franků.

VÝROČÍ ČÍSLA – ČEŠTÍ LÉKAŘI**ALEŠ HRDLIČKA
(29. 3. 1869 - 5. 9. 1943)**

Světově proslulý antropolog se narodil v Humpolci v rodině truhláře. Patřil mezi nejlepší žáky zdejší školy, učil se řecky a latinsky. Ve 13 letech se s rodiči vystěhoval do USA, kde pracoval 10 hodin denně v továrně na doutníky. Po šesti letech vážně onemocněl a ošetřující lékař mu doporučil další studium. Opět jako nejlepší v ročníku vystudoval medicínu a zaměřil se na obor antropologie.

Působil jako lékař v ústavu choromyslných v New Yorku a především hodně cestoval po celém světě (Indie, Austrálie, Afrika, Jižní Amerika, aj.). Na cestách studoval vývoje člověka. Proslavil se především výzkumy o původu amerických Indiánů. Jeho zásluhou byl

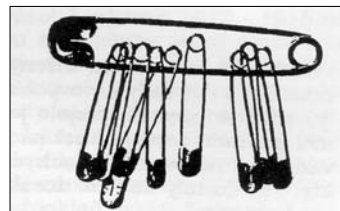
člověk neandertálský uznán za jednoho z předchůdců dnešního člověka. Objevil cestu z Kamčatky přes Beringovu úžinu na Aljašku, po níž byla zalidněna Amerika. Byl jmenován správcem antropologických sbírek Národního muzea ve Washingtonu. Byl členem Národní akademie věd USA. Na svou vlast nikdy nezapomněl. Z jeho velkorosých darů bylo vybudováno Hrdličkovo muzeum člověka při Antropologickém ústavu Karlovy univerzity v Praze. Letos si připomínáme, že zemřel před 60 lety ve Washingtonu při přípravách cesty do Guatemaly.

UŽITEČNÉ VYNÁLEZY**ZAVÍRACÍ ŠPENDLÍK**

Zavírací špendlík (nebo také je někdy nazýván spínací, lidově „sichrhajska“) má hodně starou historii. Již kolem roku 2000 př. n. l. jsou známy první z bronzu vyrobené zahnuté špendlíky, u nichž byla špička zaklesnutá za háček (rovný špendlík znali ještě dříve Sumerové). Později podobný zahnutý špendlík spínal i našasený tógy v antickém Římě. Tyto špendlíky však měly jednu vadu - špička v háčku nedržela příliš pevně a občas se zapíchovala i do těla svého majitele.

Tento problém zůstal nevyřešen až do roku 1849. Opět zasáhla náhoda. Americký vynálezce **Walter**

Hunt měl vyrovnat určitý finanční dluh. Věřitel mu slíbil, že mu dá 400 dolarů jako odměnu za práva na všechno, co se mu podaří vyrobit z kusu starého drátu. Huntovi stačily tři hodiny z jednoho odpoledne, aby z drátu vyrobil zaoblenou primitivní pružinu, kterou umístil do místa ohybu špendlíku. Dluh mu byl smazán a tři a půl tisíce let starý problém byl vyřešen.

ZNÁME PRAVIDLA SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ?**POHŘEB**

I při posledních věcech člověka souvisejících s jeho úmrtím a pohřbem platí určitá společenská pravidla. Připomeňme si je:

- * o úmrtí rozesílá rodina úmrtní oznámení (parte)
- * na zasláné parte se sluší odpovědět projevem soustrasti (kondolencí)
- * na pohřeb se oblékáme pokud možno do černých (nebo tmavých) šatů a také doplňky volíme černé. Toto oblečení se vztahuje především na nejbližší příbuzné zemřelého
- * je-li součástí pohřbu i pohřební průvod, potom za rakví kráčí nejprve manžel či manželka zesnulé osoby podporovaná

svými dětmi. Dále následují rodiny dětí zesnulého a jeho sourozenci. Zemře-li dítě, pak za rakví kráčí jeho rodiče

- * samotný obřad dnes může být církevní (který bývá zpravidla spojen se mší) nebo občanský, zemřelý může být pohřben do hrobu či zpopelněn
- * vlastní obřadní akt se zpravidla skládá z hudebního úvodu, církevního nebo občanského proslovu a je zakončen buď uložením rakve do hrobu nebo aktem zmizení rakve v krematoriu
- * pokud pohřbíváme do hrobu, rakev zpravidla spouštějí do hrobu nejbližší příbuzní muži. Ostatní vzdávají poslední poctu

vhazením hrsti hlíny nebo kytičky do hrobu. Při pohřbu v obřadní síni nebo v kostele klademe květiny kolem rakve

- * u hrobu nebo po skončení obřadu v obřadní síni nebo v kostele přijímají nejbližší příbuzní osobní kondolence přítomných
- * tzv. pohřební hostina ať již doma nebo v restauraci se pořádá zejména v těch případech, kdy se na pohřeb sjeli i vzdálenější příbuzní.

Dívka říká lékařovi: „Pane doktore, už mě nebaví pořád poslouchat ty hloupé řeči, že jsem ještě panna. Nevíte, kam se mám obrátit?“ - „Na záda, slečno, na záda!“
odpoví lékař.

OSOBNOSTI ČERVENÉHO KŘÍŽE

LADISLAV SYLLABA
(16. 6. 1868 - 30. 12. 1930)

Významný český internista se narodil v Bystřici u Benešova. V březnu 1892 promoval na české lékařské fakultě v Praze, byl žákem a pokračovatelem Josefa Thomayera. Po studiích prošel rozsáhlou lékařskou praxí v Čechách a studijními pobyty na předních evropských klinikách (Viedeň, Mnichov, Padova, Curych, Berlín, Brusel, Paříž, aj.). V roce 1901 se stal docentem, od roku 1919 byl řádným profesorem a přednostou I. interní kliniky UK v Praze. Byl členem mnoha předních světových vědeckých lékařských společností a osobním lékařem prezidenta T. G. Masaryka.

Publikoval objevené práce z oblasti neurologie, hematologie (jako první vyšetřoval krev na bilirubin), kardiologie a o nemocích zažívacího traktu a chorobách plicních. Jeho nejznámější prací je **Nauka o lékařském poklepu a poslechu**.

Od roku 1924 byl prvním místopředsedou Československého červeného kříže a jedním z budovatelů ošetrovatelské služby ČSČK. Byl rovněž členem Výkonového výboru a Hlavního stanu ČSČK a předsedal mnoha důležitým odborným zasedáním a poradám v ČSČK. Letos si připomínáme, že uplynulo 135 let od jeho narození.

NAŠE DESATERO

DESATERO
PROTI STRESU

Odolnější vůči stresu je ten, kdo:

1. Věří ve správnost vlastního konání a nezávisle myslí.
2. Nespolehá, že někdo za něj problémy vyřeší.
3. Ví, že problémy způsobuje především to, jak jsou vnímány.
4. V zátěži se neuchyluje k alkoholu nebo drogám.
5. V neúspěchu vidí výzvu, nikoli katastrofu.
6. Zachovává si pozitivní přístup k situacím.
7. Úkoly dokáže zredukovat na únosnou míru.
8. Jí pestrou stravu a cvičí.
9. Nezapomíná na zábavu, dobrou náladu a smích.
10. Využívá relaxační techniky.

OKÉNKO SPRÁVNÉ VÝŽIVY

PITNÝ REŽIM

Pitný režim je důležitý vždy u každého člověka, ale zejména u starších lidí a především v letních měsících především. Uvedme si proto některá základní pravidla:

- * trvalý nedostatek tekutin může způsobovat řadu chorob včetně žaludečních či oběhových
- * lidské tělo tvoří ze 60 % voda, u malých dětí je to dokonce 85 %
- * voda se podílí na 65 - 75 % váhy svalů a kolem 50 % váhy tělesného tuku
- * voda je nezbytná k trávení a vylučování odpadních látek. Slouží také k regulaci tělesné teploty a jako zvlhčovač v kloubech
- * denně naše tělo vyloučí v průměru dva litry tekutin
- * nedostatek vody poškodí hlavně ledviny
- * dospělý člověk by měl denně přijmout 2 - 2,5 litru tekutin. U novorozenců a kojenců se doporučuje asi 160 ml na 1 kg váhy denně. Něco je obsaženo v potravinách, ale i tak bychom měli vypít denně 1,5 - 2 litry tekutin včetně čaje, kávy a nápojů. Potřeba tekutin se zvyšuje s průměrnou denní teplotou
- * v nápojích denně přijmeme 62 % vody, v ovoci a zelenině 18 %, v mléku, mléčných nápojích, jogurtech 10 %, v chlebu a obilných výrobcích 8 % a v masu, vejci a luštěninách asi 2 % vody
- * při zvracení či průjemech, při dehydrataci organismu, po zvýšeném výdeji tekutin bychom měli vody přijímat více.

PTALI JSTE SE ...

Otázka: Zajímalo by mě, co způsobuje, že jsou někteří lidé **barvoslepi**?

Ota M. Praha 9

Odpověď: Barvoslepost se vyskytuje častěji u mužů než u žen. Bývá obvykle dědičná a vyléčení je velmi vzácné. Mnoho lidí si za celý život svou barvoslepost ani neuvědomí.

Příčinu barvosleposti nám může osvětlit, když si vysvětlíme, jak vlastně naše oko barvu vnímá. Nejlépe to vysvětluje tzv. **teorie tří barev**. Část oka vnímající barvu a rovněž jiné části oka, které jsou odpovědné za ostrost vidění, jsou podle předpokladů citlivé na tři barvy - **červenou, zelenou a modrou**.

Předmět, který se nám jeví jako bílý, vyvolává v mozku ostrou reakci na všechny tři barvy. U dalších barev pak dochází ke kombinované reakci - např. na žlutou (reagují části oka citlivé na červenou a zelenou), na fialovou (červená a modrá), na hnědou (zelená a červená, ale s odrazem menšího množství světla než u žluté).

Nemůžeme-li rozlišit barvy, je zřejmě, že nám v oku některé centrum barevného příjmu chybí nebo že rozlišování není dokonalé. Nejobvyklejší forma vrozené barvosleposti se jmenuje **daltonismus**, což je neschopnost rozlišovat červenou a zelenou. U většiny lidí znamená barvoslepost jen sníženou schopnost rozlišovat barvy, jen zřídka je absolutní. Barvoslepost zjišťuje lékař pomocí kartiček, na nichž jsou barevná písmena a číslice vytištěny na barevném podkladu (např. červené na zeleném). Barvoslepost může být nepřijemná pro řidiče, který by si mohl splést červenou se zelenou.

VÝROČÍ ČÍSLA - SVĚTOVÍ LÉKAŘI

KARL LANDSTEINER
(14. 6. 1868 - 24. 6. 1943)

Narodil se v Badenu u Vídně, již v dětském věku osířel a byl vychováván poručíkem. Medicínu vystudoval na lékařské fakultě Vídně, kde později pracoval v Ústavu hygieny a dále v Ústavu patologické anatomie.

Od počátku své lékařské a vědecké kariéry se zabýval problematikou krevního séra. Během svých výzkumů zjistil, že krevní séra některých lidí shlukují červené krvinky jiných lidí v určitém zákonitěm pořádku a navrhl rozdělení lidí podle tří krevních skupin. Tento svůj objev publikoval v roce 1901. Jeho objev zůstal téměř dvacet let nepovšimnut a jeho aktuálnost se projevila až během první

světové války, kdy bylo nutné nahradit krev tisícům raněných vojáků. V roce 1930 získal právě za objev krevních skupin u lidí Landsteiner Nobelovu cenu za medicínu. V roce 1940 objevil spolu s A. Wienerem další důležitý faktor krve a nazval jej rhesus faktor (**Rh faktor**).

Hmotné starosti vyhnaly Landsteinera nejprve do Haagu a později do USA, kde pracoval v Rockefellerově ústavu pro lékařský výzkum v New Yorku. Jeho nejvýznamnější další výzkumy se týkaly důkazu virového původu dětské obrny, průkazu původce syfilidy, výzkumu

možností tkáňových transplantací a objevu původce skvrnitého tyfu.

Letos si připomínáme 135. výročí jeho narození a 60. výročí jeho úmrtí.

Přijde muž k lékaři, že jej bolí na prsou. Doktor jej prohlédne a říká: „Zkuste si na prsa dávat hlínu.“ - „To pomáhá?“ - „Ne, ale zvykejte si,“ odpoví lékař.

NOVÉ ČINNOSTI V ČČK

TISÍC DÁRCŮ
KRVE PARDUBICKÉ NEMOCNICI

OS ČČK Pardubice se dohodl s Východočeským divadlem Pardubice a s Transfúzním oddělením Krajské nemocnice v Pardubicích na sérii akcí, které by pomohly získat nové bezpříspěvkové dárce krve.

První akcí byl 27. 3. 2003 Den otevřených dveří ve Východočeském divadle v Pardubicích. Nápad na spojení této akce s nábojem nových BDK vznikl v loňském roce při předávání zlatých a stříbrných Medailí prof. Janského. Po dohodě s ředitelem Východočeského divadla Pardubice **Mgr. P. Dohnalem** a primářkou TO KN Pardubice **MUDr. J. Horskou** byli noví dárce krve nejen evidováni, ale byl zajištěn i první odběr

„zkušebního vzorku krve“. Členové ČČK připravili do foyeru divadla dvě nástěnky s problematikou BDK a prováděli aktivní nábor mezi návštěvníky, kteří čekali na prohlídku divadla. Celkem se podařilo zaevidovat prvních 56 nových BDK. Udělal se tak první krok ke splnění celoročního cíle akce příhodně nazvané „Tisíc nových dárců krve pardubické nemocnici“.

V rámci tohoto programu připravujeme Den otevřených dveří na územním středisku Hasičského záchranného sboru v Pardubicích, jehož součástí bude rovněž nábor nových BDK.

František Hanák, ředitel Úřadu OS ČČK Pardubice

7. POLNÍ NEMOCNICE ARMÁDY ČR V IRÁKU

Dne 11. 6. 2003 po obědě přivezli Iráčana s řadou stělných zranění (6 průstřelů břicha a hrudníku a ustřelené koleno), kterého měli naši chirurgové v práci cca 6 hodin. Vyžadovalo si to značnou spotřebu našich zásob krve. S obtížemi jsem sehnal jednu jednotku krve z místní krevní banky a posléze souhlasil s nabídkou příbuzných k darování krve. Zřídil jsem improvizovanou transfúzní stanicí na plnou krev s omezeným vyšetřením a velmi vděčnými dárce. Ze šesti vyšetřených první den se krevní skupinou hodili 3, z dalších 7 v následujících dnech jsme odebrali 5 dárců. Byla to spontánní akce, která ověřila naše možnosti i v případě, že dojdou vlastní zásoby krve.

Mimoto je zde i zvykem, vzhledem k nepříteli fungující transfúzní službě, že v případě potřeby se sejde početné příbuzenstvo a krev daruje. Nám ještě za tu možnost navíc projevovali velkou vděčnost. Ve skupině dárců pak došlo ke shodě, že k údajně místnímu vzhledu mi chybí ještě místní oděv, který i následující den dodali, abych se pak mezi nimi cítil ještě lépe. Je faktem, že když jsem se pak v něm procházel po nemocnici, tak mě i místní lidé zdravili arabsky.

Takto se redakci Novin ČK ozval až z daleké irácké Basry, kde působí 7. polní nemocnice Armády ČR

MUDr. Miloš Bohoněk, člen VR ČČK

V. ROČNÍK MEMORIÁLU
ALICE MASARYKOVÉ

Konal se u příležitosti Světového dne Červeného kříže 8. 5. 2003 již tradičně v Centrálním parku v Praze-Lužinách. Hlavními organizátory jsou členové Oblastní skupiny Mládeže ČČK Prahy 1+13, ale spolupracovaly další OSM ČČK z Prahy a Litoměřic, OS ČČK Praha 7+1 a organizace Podaná ruka.

Na více než 10 soutěžních stanovištích si děti v doprovodu svých rodičů mohly vyzkoušet poskytování první pomoci, kardiopulmonální resuscitaci, ale také slalom s nosítky či invalidním vozíkem, pocíty slepce a Braillovo písmo, maskování poranění, simulování evakuace, měření tlaku, výměnu čistého povlečení pod nemocným na lůžku, projížďku na loďce po rybníku i test „co je a není v lidském těle“. Ceny věnovalo celkem 12 sponzorů. Memoriam Alice Masarykové byl letos podpořen i grantem Magistrátu Hlavního města Prahy. Program doplnily ukázky zásahu Družstva první pomoci Mládeže ČČK Prahy 1+13 i skupiny historického šermu „Sempiternus“.

Memoriam Alice Masarykové se vydařil, dětem i jejich rodičům se líbil. Poděkování patří všem obětavým organizátorům.

POJMY Z HISTORIE ČČK

„LODĚ LÁSKY“

Byly tak nazývány lodě, které přepravovaly humanitární materiální pomoc vypravenou Americkým ČČK a našimi americkými krajanů do Československa ve druhé polovině roku 1919. Zásilky u nás přejímal, třídil a rozdělával Československý červený kříž.

Lodě vozily zejména prádlo, šatstvo, látky, obuv, léky, sanitní materiál a potraviny. Z USA bylo vypraveno celkem 6 těchto lodí, které přivezly zboží v 10.000 bednách od Amerického ČČK a v dalších 1.000 bednách od našich krajanů v USA. Tisíce žen po celých Spojených státech amerických, zaměstnaných po celý den svou domácností nebo prací v továrně či úřadě, pletlo a šilo večer a v noci, aby připravilo dárky, které chtělo zaslat kra-

janům za moře. Jednu z těchto lodí potkali při plavbě neštěstí - u holandského ostrova Annlandu narazila na potulnou minu, výbuchem byla roztržena a její náklad téměř zničen.

Československý červený kříž si tehdy zařídil v celním překladišti v Praze-Holešovicích zvláštní kancelář, skladiště i poštovní a nádražní úřad. Dary přicházely ještě v letech 1920

a 1921. Celkem ČČK obdržel od Amerického ČČK dary v hodnotě 111 milionů korun, od amerických Čechoslováků v ceně 12 milionů korun. Pomoc byla rozdělována prostřednictvím divizí a spolků ČČK, ale také různými sociálními institucím a vojenským oddílům.

Dáma se ptá v ordinaci: „Pane doktore, co byste mi poradil na vrásky na krku?“ - „Myslím, že nejlepší bude rolák,“ říká lékař.

NÁŠ SERIÁL – 140 LET MEZINÁRODNÍHO HNUTÍ ČERVENÉHO KŘÍŽE - 4. ČÁST

Na 9. Mezinárodní konferenci ČK ve Washingtonu v roce 1912 byla upravena odpovědnost Mezinárodního výboru ČK a národních společností ČK a ČP při poskytování ochrany a pomoci nejen raněným a nemocným, ale také válečným zajatcům. Tato právní úprava se záhy velmi osvědčila v první světové válce, kde Červený kříž opět prokázal svou opodstatněnost. Jistě právem obdržel v roce 1917 Mezinárodní výbor ČK za svou činnost v první světové válce **Nobelovu cenu za mír**.

Dne 5. května 1919 byla v Paříži z iniciativy předsedy válečného výboru Amerického ČK **Henry P. Davisona** (na obr.) založena **Liga společností ČK a ČP** jako

mezinárodní sdružení národních společností ČK a ČP. Její sídlo bylo později přemístěno do Ženevy. ČSČK se v krátké době stal jejím členem. V prvních letech po první světové válce také vzniklo celosvětové **hnutí Dorostu ČK**.

Na 10. Mezinárodní konferenci ČK v Ženevě v roce 1921 obdržely Mezinárodní výbor ČK a národní společnosti ČK a ČP mandát pomáhat obětem občanských válek a nepokojů. Tato konference vydala také první slavnostní mírové prohlášení. Na 13. Mezinárodní konferenci ČK v Haagu v roce 1928 byl přijat Statut Mezinárodního červeného kříže.

PRVNÍ POMOC**POKOUSÁNÍ ZVÍŘATY**

V posledních letech se poměrně častým poraněním stává pokousání psem. V ústní dutině všech zvířat jsou přítomny různé bakterie, které mohou proniknout do rány a způsobit různé infekce. Špičaté zuby způsobují často mnohonásobné tržné rány kůže a svalů. Navíc rána způsobená kousnutím může být infikována bakteriemi tetanu nebo vztekliny.

Příznaky:

- jedna nebo několik malých pronikajících ran ve tvaru zubů
- řada tržných ran, svědčících o zuřivém trhavém kousnutí
- krvácení různého rozsahu podle velikosti poranění

První pomoc:

- u povrchových ran postačí ránu pečlivě omývat vodou a mýdlem 5 minut. Poté ránu osušte a přiložte sterilní krytí
- každé vážnější krvácení zastavte přímým stlačením rány a zvednutím poraněné části nad úroveň srdce
- přiložte sterilní krytí a pečlivě obvažte
- při kousnutí zvířetem vždy zajistěte odbornou zdravotnickou pomoc
- vzhledem k nebezpečí nakažení vzteklinou se vždy snažte zjistit majitele zvířete, který by mohl prokázat, že zvíře bylo očkováno proti vzteklině.

(Příručka první pomoci)

Probudí se pán z narkózy a ptá se: „Jak se podařila ta operace, pane doktore?“ - „Lituji, ale já jsem svatý Petr!“

VÍTE, ŽE ... (CHUŤ A ČICH)

Tyto dva lidské smysly spolu úzce spolupracují např. při posuzování chuti a vůně jídel. Prozradme si o nich několik zajímavostí:

- * chuťové buňky máme uloženy na hřbetu, na špičce a na okrajích jazyka, na mandlích, na patře a na začátku hltanu
- * člověk má na jazyku asi 8.000 chuťových pohárků, které jsou nervy spojené s mozkem
- * pohárky jsou různé a rozlišují hořké, sladké, slané a kyselé chutě při pohledu na vypláznutý jazyk takto: pravá strana - slanou chuť, špička jazyka - sladkou, levá strana - kyselou a zadní strana - hořkou

- * šestitýdenní kojenec rozezná mléko své matky od mléka jiné ženy
- * stárnutím se výkonnost chuťových buněk a pohárků snižuje - proto mají staří lidé pocit, že cukr dříve více sladil, sůl byla více slaná, apod.
- * čichové buňky zabírají plochu asi 5 cm² v horní části uvnitř nosu
- * z nosní sliznice trčí 500 milionů smyslových vlásků, které visí po osmi z kořenových kmínků obalených hlenem. Odtud pokračují nervová vlákénka do mozku a dále do mozkové kůry, kde si uvědomujeme, že cítíme a co cítíme
- * pes má čich milionkrát citlivější než člověk. Vůbec nejcitlivější nos má prý moucha.

KVÍZ ZNALOSTÍ O LIDSKÉM TĚLE

1. Jak velkou plochu zabírá lidská kůže?
2. Ve kterém našem orgánu skončí staré a poškozené krvinky?
3. Kolik kg z tělesné hmotnosti právě narozeného čtyřkilového dítěte tvoří voda?
4. Liší se objem mužského a ženského mozku?
5. Který lidský orgán má schopnost dorůst za několik měsíců do původní velikosti i při chirurgickém odstranění své nadpoloviční části?

1. Lidská kůže zabírá plochu 1,72 m². 2. Staré a poškozené krvinky skončí ve slezině. 3. Voda tvoří přibližně 75 % tělesné hmotnosti dítěte. 4. Ano. 5. Schopnost dorůstají mají játra.

Správné odpovědi:

RADA PRO VÁS...**ŽIVOTNÍ MINIMUM**

V minulém čísle novin ČK jsme vyjmenovali dávky státní sociální podpory. Řada těchto dávek je vázána na životní minimum. To se skládá ze dvou částí - na osobu a na rodinu. Jejich součtem zjistíte Vaše životní minimum, které platí v roce 2003.

1. Zajištění výživy a ostatních osobních potřeb občana:

* dítě do 6 let	1.690 Kč
* dítě od 6 do 10 let	1.890 Kč
* dítě od 10 do 15 let	2.230 Kč
* dítě od 15 do 26 let (nezaopatřené)	2.450 Kč
* ostatní občané	2.320 Kč

2. Zajištění nezbytných nákladů na domácnost:

* jednotlivce	1.780 Kč
* dvoučlenná domácnost	2.320 Kč
* tří- nebo čtyřčlenná domácnost	2.880 Kč
* pěti- a vícečlenná domácnost	3.230 Kč

ZPRÁVY Z REGIONŮ

NOVÁ
DOROSTOVÁ SKUPINA ČČK
V DUCHCOVĚ

Velmi aktivní MS ČČK Duchcov, která svou dlouholetou tradicí sahá až do roku 1950, sdružuje přes 50 dobrovolníků. Z jejich výjimečných aktivit připomeňme např. pravidelně pořádaný velikonoční šachový turnaj či sběr víček od PET lahví, jehož výtěžek věnují na pomoc zdravotně postiženým dětem.

Donedávna jsme byly samé ženy. Ale v životě přijdou chvíle, kdy se musíte s někým a něčím rozloučit. Kvůli vysokému věku ze skupiny některé ženy odešly, jiné zemřely. Potřebovaly jsme se omladit. Proto jsme mezi sebe nedávno přizvaly skupinu, my říkáme dorostovou, deseti chlapců ve věku od 13 do 18 let. Jsou to kluci, kteří ve volném čase rádi zkusí svůj um na kolečkových bruslích a skateboardu. Pro svoji zálibu ale nenašli prostory ani pochopení. Naše MS ČČK jim pomohla zajistit plochu v bývalém areálu skladu ovoce a zeleniny, kterou si chlapci sami uklidili a vyčistili. Budou se školit v první pomoci a pomáhat MS ČČK v dalších činnostech.

Marie Polívková,
představená MS ČČK Duchcov

VYZNAMENÁNÍ ČČK
V BRNĚ

Celkem 5 členům z MS ČČK předal vyznamenání „Za obětavou činnost v ČČK“ OS ČČK Brno-město. Vyznamenaným kytíčkou s poděkováním předala členka Výkonné rady ČČK PhDr. Květa Němcová a MVDr. Renata Blechová.

NOVÝ DPS V CHOTĚŠOVĚ

Tak krásné bydlení ve stáří bych přála každému. Zúčastnila jsem se oslav Dne matek 10. 5. 2003 v Chotěšově na okrese Plzeň-jih. Tuto oslavu a přátelské posezení uspořádala MS ČČK společně s Obecním úřadem v Chotěšově.

Pro babičky byl připraven program, ve kterém vystoupil soubor Dudáček z Domažlic. Oslavy se zúčastnilo téměř celé vedení obce včetně starosty, který informoval o plánech, které má obecní úřad do budoucna. Následovala prohlídka tohoto nového Domu s pečovatelskou

službou a beseda u kávy. Představená MS ČČK Ludmila Bartošová kromě práce v Chotěšově je též členkou Dozorčí rady OS ČČK Plzeň-jih+sever a můžete se s ní setkat i při různých soutěžích např. hlídek mladých zdravotníků při maskování figurantů. V letošním roce děti ze ZŠ Chotěšov vyhrály okresní kolo soutěže HMZ a postoupily do krajského kola. Obecní úřad vyjádřil podporu ČČK i tím, že dětem uhradí dopravu na tuto krajskou soutěž.

Marie Podhorcová,
ředitelka ÚOS ČČK Plzeň-jih+sever

PODĚKOVÁNÍ
STELLE ZÁZVORKOVÉ

Poděkování vážené a národem milované paní Stelle Zázvorkové za krásné, lidské vzpomínání na velikány českého divadla, za laskavá a moudrá slova nejen na adresu ČČK, nýbrž i na vztahy mezi lidmi, na lásku a hrstku k naší vlasti.

Děkujeme jí za to, že obětovala své sobotní volno a přišla mezi nás do sokolovny naplněné především ženami, které nemohou dojíždět za kulturou do centra Prahy. Proto naše skupina pořádá každoročně posezení občanů, většinou třetího věku, při příležitosti Svátku matek.

Představenstvo MS ČČK Uhřetěves, Hájek

SOUTĚŽE HLÍDEK
MLADÝCH ZDRAVOTNÍKŮ

Strakonice

V polovině května 2003 ožil plavecký stadion a přilehlé okolí sportovišť ve Strakonici nadšenými dětmi. Přispěchalo sem 20 soutěžících hlídek mladých zdravotníků, aby si vyzkoušely, co se za uplynulý rok naučily v kroužcích nebo zdokonalily na Okresním studijním středisku ČČK. Soutěžící děti zvládly dobře první pomoc i disciplínu obrany, protože souběžně s naší soutěží HMZ proběhla i soutěž **Dokaž co umíš.**

Vítězné hlídky z naší okresní soutěže postoupily do krajského kola, které se konalo hned následující den. I vítězové z dalších okresů si kromě zdravotnických znalostí a dovedností mohli vyzkoušet v doprovodném programu střelbu ze vzduchovky, přecházení po lanech, hod granátem, péči o masky, srážení lahví džberovkou, znalost požárních přístrojů či určení azimutu.

Po zakončení soutěže všem na čerstvém vzduchu chutnalo a zvědavě okukovali připravené ceny, kdo je asi převezme a jaké? Do republikové soutěže postoupily HMZ z Jindřichova Hradce a Prachatic.

Brno-město

V Brně uspořádal okresní kolo soutěže HMZ OS ČČK Brno-město pro 22 hlídek mladých zdravotníků I. a II. stupně ze základních škol. Počasí vyšlo, správný soutěžní elán a dobré znalosti prokázaly všechny děti, které se soutěže zúčastnily. Na snímku posuzuje zdravotnická instruktorka ČČK Jitka Fikarová znalosti resuscitace.

Ostrava

V Ostravě se okresního kola soutěže HMZ zúčastnilo v obou kategoriích 13 hlídek. Do krajského kola postoupily HMZ ze ZŠ Zelená a z víceletého gymnázia F. Hajdy z Ostravy-Hrabůvka.

Mladí zdravotníci berou svou činnost v hlídkách velmi vážně a brzy svými odbornými znalostmi, dovednostmi a ochotou pomoci předčí neškolenou část dospělých. V současné době klademe při soutěžích hlavní důraz na praktické dovednosti. Děti se tak lépe dovedou orientovat v nejrůznějších krizových situacích, dokáží pracovat jak se standardním materiálem, tak improvizovat. Neznamená to ale, že by se teoretické znalosti nepožadovaly. Soutěžící je musejí prokázat v písemném testu.

Lýdie Poledníková,
ředitelka ÚOS ČČK Ostrava

Při preventivní prohlídce lékař zertuje s dítěte narozeným pacientem: „Tak co, dědo, za holkama ještě chodíte?“ - „Jo, chodím. Jen si nemůžu vzpomenout proč!“

SLOUPEK MINISTRYNĚ ZDRAVOTNICTVÍ**PREVENCE VLIVU ALKOHOLU NA DĚTI A MLÁDEŽ**

Alkoholismus dětí a mládeže se stává spolu s jinými závislostmi velkým problémem, jenž nenechává klidným nikoho, komu není osud naší mladé generace lhostejný. Alarmující je především situace, kdy s alkoholem začínají děti ve stále nižším věku. Lékaři varují - alkohol je vstupní branou k ostatním drogám. Prvním krokem k závislosti totiž zpravidla není marihuana, ale právě alkohol a cigarety. Odborníci upozorňují, že by se protidrogová kampaň měla zaměřit nejdříve na tyto komodity, jinak nebude úspěšný boj proti drogám tvrdším. Začít se musí u dětí ve věku osmi, devíti let.

Jedno z úskalí úspěšnosti prevence spočívá v součinnosti všech zainteresovaných institucí, z nichž nejdůležitější roli hraje rodina. Rodiče za své potomky nesou zodpovědnost, měli by být prvními, kdo problém vlastního dítěte odhalí a napomohou je řešit. Realita v rodině je bohužel někdy taková, že děti běžně při domácích oslavách dostanou skleničku alkoholu bez ohledu na to, že u mladistvého se závislost vytvoří poměrně brzy a dopady na zdraví jsou velmi vážné. Mladý organismus se nedokáže s toxickou látkou vyrovnat, je fyzicky, emocionálně i sociálně mnohem zranitelnější než dospělý.

Které instituce jsou na prevenci uvedených patologických jevů nejvíce zainteresovány? Samozřejmě všechny zabývající se výchovou a vzděláváním, dále ty, jež odstraňují následky závislosti a nemalou měrou také **Červený kříž**. Ten nemůže stát stranou již z titulu svého poslání, kterým je chránit zdraví, život a úctu k lidské bytosti.

Pracovníci ČK organizují přednášky učitelů zdravotnic, provozují informační krizová centra pro děti a mládež, snaží se spolupracovat s rodiči i úřady. Také Ministerstvo zdravotnictví ČR vyvíjí velkou aktivitu na poli preventivním i legislativním. 16. června 2003 v sídle Světové zdravotnické organizace v Ženevě jsem podepsala za ČR **Rámcovou úmluvu o kontrole tabáku**. ČR je první z kandidátských zemí EU, jež se k této iniciativě připojuje. Je to první mezinárodní úmluva umožňující proti novodobé epidemii účinně bojovat. 1. 1. 2004 by měl zároveň vejít v účinnost nyní projednávaný **Zákon o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a návykovými látkami**. Týká se mimo jiné zúžení prodeje lihovin, vína a piva pouze na pultový prodej s obsluhou a tím zamezení jejich přílišné dostupnosti.

Důvody, proč musíme neutěšenou situaci řešit razantně, důsledně a co možná nejdříve, jsou podloženy mnohými znepokojivými fakty. U mladé generace existují výrazné souvislosti mezi pitím alkoholu a násilím, nebezpečným sexuálním chováním, dopravními i jinými nehodami, trvalým tělesným poškozením, smrtí. Také zdravotní, sociální a ekonomické náklady vyplývající z užívání alkoholu mezi mládeží představují pro společnost výraznou zátěž. Prevence je vždy lepší než odstraňování následků, proto by neměl zůstat nečinný nikdo, schopný uchránit před patologickými jevy být pouze jediné dítě.

MUDr. Marie Součková, ministryně zdravotnictví

PŘIPOMÍNÁME SI V ČERVENÉM KŘÍŽI**10 LET ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE**

Letos uplynulo 10 let od chvíle, kdy se návazně na rozdělení Československa na ČR a SR rozdělil i Československý červený kříž na Český a Slovenský ČK.

Samostatný ČČK byl schválen Mezinárodním výborem ČK a byl přijat od Mezinárodní federace ČK a ČP. Prošel v tomto období náročnou transformací, ale musel také zorganizovat efektivní pomoc postiženým dvěma ničivými povodněmi na území ČR v letech 1997 a 2002 v celkové hodnotě téměř **800 milionů korun**.

Pouhý výběr z výsledků jeho činnosti za období 1993-2002 je úctyhodný:

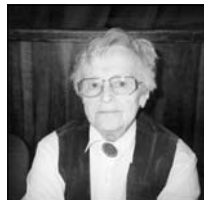
- ČČK vyškolil více než **640.000** dětí, mládeže a dospělých občanů v první pomoci
- dobrovolní zdravotníci ČČK odpracovali ve zdravotnických službách více než **974.000** hodin a ošetřili více než **400.000** zraněných osob
- ČČK ocenil více než **216.000** mnohonásobných BDK některým ze tří stupňů Medaile prof. Janského
- v sociální oblasti pomohl ČČK téměř **466.000** sociálně potřebných občanů
- ČČK uspořádal tuzemské a zahraniční rekondiční a klimatické pobyty pro téměř **145.000** zdravotně postižených a zdravotně oslabených dětí
- Pátrací služba ČČK pomohla téměř **47.000** občanů

- profesionální a dobrovolné pečovatelské, agentury Domácí péče ČČK „Alice“ a Dopravní zdravotní služba ČČK pomáhají téměř **15.000** osobám měsíčně
- ze svého Fondu humanity poskytl ČČK **53** humanitárních pomocí do zemí postižených přírodními katastrofami a válečnými konflikty v celkové hodnotě téměř **52 milionů korun**
- ČČK provozuje **18** Sociálních domů a zařízení, **2** Chráněné dílny a **1** Dětskou léčebnu
- Mládež ČČK uspořádala v rámci prevence AIDS více než **1.700** besed pro téměř **25.000** mladých lidí na školách a v rámci projektu „Pomoc v pohybu“ byla pravidelná pomoc poskytována více než **15.000** zdravotně postiženým občanům.

ŽIVOTNÍ JUBILEUM VĚRY HÁJKOVÉ

U některých lidí jejich věk vzhledem k jejich aktivitě a čilosti jaksi nevnímáte. Kdykoliv se s nimi setkáte, hýří nápady, informují vás o uskutečněných akcích, přicházejí s novinkami, které by se mohly zkusit realizovat. Paní **Věra Hájková** z Úpice na okrese Trutnov je jednou z nich. Na konci června 2003 dovršila těžko uvěřitelných 80 let svého věku.

A protože svou práci zanechala nesmazatelné stopy nejen v Červeném kříži a nejen v Úpici, přes její urputný odpor, jsme si spolu s ní připomněli její práci v ČSČK a později v ČČK. Již v 8 letech se stala členkou dorostu ČSČK a zastávala také první funkci - ve „výboru třídy“. Na sklonku druhé světové války a krátce po jejím skončení po absolvování školy pro zdravotně sociální pracovníce působí v protituberkulózních poradnách, ale také při výcviku samaritánek a při besedách na školách. V letech 1946-1957 připomíná, že byla členkou sociálně zdravotní komise při Městském úřadu v Úpici.

Čtyřlák, který jsem v roce 1946 porodila, je nyní 11 let pracuje jako vedoucí instruktorka zdravotní osvě-

„Pane doktore, můžu dostat pohlavní nemoc na záchodě?“ - „Můžete, ale v posteli je to pohodlnější!“

ty v OÚNZ Trutnov, úzce spolupracuje s místními a závodními skupinami ČSČK a působí v různých komisích OV ČSČK Trutnov.

V letech 1968-1972 vykonává funkci vedoucí tajemnice OV ČSČK Trutnov. S nastupující normalizací musí tuto funkci opustit, je jí vysloven na více než 10 let zákaz výkonu funkce předsedkyně MS ČČK i instruktorky ČSČK. Od roku 1990 působí čtyři roky ve funkci předsedkyně OS ČČK Trutnov. V letech 2000-2001 byla členkou Výkonné rady ČČK, do dnešní doby je členkou Shromáždění delegátů ČČK, členkou Výkonné rady OS ČČK Trutnov a předsedkyní MS ČČK Úpice (nejpočetnější v okrese).

Zdá se vám to ještě málo? Tak přidejme, co všechno spolupracovala: Akademii třetího věku (letos 10. ročník), okresní soutěže žáků zvláštních škol v první pomoci (letos 23. ročník), pobočku Svazu diabetiků v Úpici (ačkoliv sama diabetička není). Je členkou sociálně zdravotní komise při Městském úřadu v Úpici.

Celý život pracuje pro druhé, na sebe jí nezbyvá mnoho času. Za všechny, kterým ve svém životě pomáhala, jí upřímně děkujeme. Přejeme jí do dalších let hlavně hodně zdraví a těšíme se na její návštěvy a dopisy i v redakci Novin Červeného kříže.

Mgr. Josef Švejnoha

I TAK SE DÁ PROPAGOVAT ČERVENÝ KŘÍŽ

V prodejních stáncích se objevily nové stírací losy loterie Piškvorky, jejichž čelní stranu

zdobí logo Českého červeného kříže. Je to proto, že stanovená část výtěžku této loterie je určena pro **Fond humanity Českého červeného kříže**, jehož prostřednictvím jsou podporovány humanitární aktivity směřující ke zmírnění utrpení, ochraně a záchraně lidského života. Los stojí 10,- Kč a seznam výher obsahuje i jednu cenu ve výši 1 milionu korun.

MÍSTA SPOJENÁ S ČERVENÝM KŘÍŽEM

CLANNERŮV PALÁC V PRAZE

Takto bývá nazýván v historických publikacích o prvních letech existence Československého červeného kříže. Právě v něm byly v roce 1919 první kanceláře ústředí ČSČK, které se tam přestěhovalo, když vystřídal několik provizorních útulků.

Jedná se o dům č. 378/17 v Karmelitěské ulici v Praze 1 na Malé Straně nazývaný „U tří jetelových listků“. Nejstarší zpráva o něm pochází z roku 1579, kdy jej koupili úředníci kostela svatého Mikuláše. Dům stál tehdy v zahradě,

kteřá měla být využita jako hřbitov. Z původní renesanční výstavby se do dnešních dnů zachoval jen sklep, v nadzemních podlažích je dnešní dům palácového typu barokní novostavbou. Po určitou dobu byl tento dům využíván také jako obecní špitál a později famí škola.

Dnes v tomto paláci sídlí některé odbory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Připomeňme ještě, že jetel je posvátná rostlina Keltů a v křesťanské symbolice představuje Svatou trojici.

NAŠE POŠTOVNÍ ZNÁMKY S TEMATIKOU ČK

I. CELOSTÁTNÍ SJEZD ČSČK - 1952

Na známce vydané v roce 1952 je zdravotní sestra Červeného kříže, holubice a vlajka ČK a text „Za mír a zdraví pracujících, první celostátní sjezd ČSČK, 15. - 16. 11. 1952“. Známkou navrhl **V. Kovářik**, grafické provedení je od **J. Švengsbíra**. Známkou byly vydány v hodnotě 2 Kč (hnědá) a 3 Kč (červená).

Připomeňme si v této souvislosti, že I. celostátní sjezd ČSČK se konal v Praze ve Smetanově síni Obecního domu ve dnech 15. - 16. 11. 1952 a sjelo se na něj na 1.000 delegátů z celé republiky. O 14 dní dříve přijalo Národní shromáždění první zákon o ČSČK.

Historický sjezd zahájil **generál MUDr. Václav Burian**, hlavní projev přednesl ústřední tajemník ČSČK **Josef Švarc**. Zásadní vystoupení na sjezdu přednesli předseda Národního shromáždění **dr. Oldřich John**, místopředseda Národního shromáždění **Václav David**, místopředseda vlády **Zdeněk Fierlinger** a ministr zdravotnictví **Josef Plojhar**. Novým předsedou ČSČK byl na sjezdu zvolen **Eduard Tůma**.

KAREL FIALA A VĚRA VLKOVÁ A ČERVENÝ KŘÍŽ (dokončení z 1. strany)

Karel Fiala: „Věra tady zmínila dárcovství krve. To je asi jedna z neznámějších činností Červeného kříže, kterou mu veřejnost přispívuje. U nás v divadle jsme dárcovské dny pravidelně pořádali a přišlo nám to zcela normální. Kdyby mně čas neudělal přítrž, chodil bych dávat krev i dnes. Nikdo nikdy nevíme, kdy jí budeme sami potřebovat...“

Věra Vlková: „Pro dárcce krve jsme mnohokrát hráli. Byla jim věnována celá představení a pokaždé se jednalo o bezvadné publikum.“

Karel Fiala: „To mohu jen potvrdit. Nedávno jsem zpíval v muzikálu Monte Christo a jedno naše vystoupení patřilo právě bezpříspěvkovým dárcům krve. Zúčastnilo se kolem dvou a půl tisíce lidí a byli skutečně skvělí. Pro dárcce krve jsme ostatně vždy rádi dělali.“

S nestárnoucí manželskou dvojicí jsme si povídali v jejich pražském bytě před odjezdem na jejich chalupu v severních Čechách, kam nepřetržitě jezdí už pětaticet let.

Redakce Novin ČK: Byli jste dlouholetí mi členy Hudebního divadla v Karlíně (pozn.red. K.F. od r. 1954 a V. V. od roku 1961), jak vzpomínáte na léta prožitá na této scéně?

Karel Fiala: Bylo to naše nejhezčí období. Já jsem nastupoval do HDK za Oldřicha Nového a zahrál si tam snad všechny hlavní role. Cikánský baron, Netopyř, Oklahoma, Vídeňská krev, Rose Marie, West Side Story, My Fair Lady, Líbej mě, Katko... Měl jsem štěstí a na ta léta skutečně rád vzpomínám. Režisér Otto Haas nám dal oběma velkou příležitost! Obsadil nás do všech hlavních rolí v kusech, které režíroval.

Věra Vlková: V divadle jsem byla od svých devatenácti let. Měla jsem štěstí na vynikající režiséry. Přiznávám, že měli se mnou i dost práce! Byla jsem mladá a od samého začátku jsem šla z role do role. Moje jedna z největších byla Líza Doolittlová. My Fair Lady jsme zkusili skoro rok a právem se setkala s nadšeným přijetím. Skvěle nastudování potvrdil i tehdy zveřejněný žebříček časopisu Life, na jehož stránkách se hovořilo o nejlepší ztvárnění této role. V celosvětovém hodnocení jsem skončila na krásném třetím místě. I na Rose Marie ráda vzpomínám. Právě v ní jsme se s Karlem poprvé setkali a začali spolu chodit.

Redakce Novin ČK: Kdo by v HDK nechtěl vidět na vlastní oči představitel Limonádového Joea? O Vaši roli toho bylo už mnoho řečeno, nicméně to byl právě Joe, kdo výrazně přispěl k Vaší popularitě. Ryze mužská otázka, pane Fialo, co Limonádový Joe, tedy Vy a ženy?

Karel Fiala: Pravdou je, že jako tenor jsem měl určitou přízeň dívek. V

době, kdy jsem byl ještě volný, jejich ataky sílily a Limonádník zájem o mou osobu ještě podpořil. Lhal bych, kdybych tvrdil, že byl pro mne nepřijemný...

Věra Vlková: Proč se na moje úspěchy u mužů nezeptáte mě? I já měla u nich svoji popularitu... ale zároveň i smůlu. Oni se ho totiž všichni báli! (smích)

Redakce Novin ČK: Paní Vlková, vadil Vám někdy zájem žen o Vašeho muže?

Věra Vlková: Ne! Kája se choval vždy bezvadně a já neměla nikdy k zářlivosti příčinu.

Redakce Novin ČK: Opereta byla vždy laskavá, končíci pokaždé happyendem. Má hodně příznivců, ale nadjou se i odpůrci, kteří o ní hovoří jako o pokleslém žánru...

Karel Fiala: V tomto oboru umění je nutné prokázat svou všestrannost. Od tance počínaje, přes zpěv a techniku přednesu konče. Je to jeden z nejtěžších žánrů vůbec. V některých momentech se svou náročností blíží k operním partům. Vzpomínám na řadu vynikajících hereckých osobností, třeba Františka Smolíka, který mimo jiné v operetě začínal. Od žádného z nich jsem nikdy neslyšel o operetě hanlivě hovořit. Opereta to je především úžasná hudba a krásná melodie. Náhled na operetu celou dobu nepřívětivě ovlivňoval i minulý režim, který ji hodnotil jako projev buržoazního způsobu života. Dovolím si tvrdit, že opereta mezi námi vždycky bude!

Věra Vlková: Všem pochybovačům bych doporučila, aby si to šli zkusit sami. Jsem přesvědčená o tom, že opereta bude mít i nadále své vášnivě příznivce tak, jak tomu doposud bylo. My mezi ně rozhodně patříme.

Redakce Novin ČK: Vypadáte oba skvěle, jak o sebe pečujete?

Věra Vlková: Na to se mě neptejte! Chce to hodinku, dvě, vzít mastičky a... Já oproti Karlovi nejsem sportovní typ, i když se snažím s ním občas pinkat.

Karel Fiala: Vždy jsem si přál za ženu získat sportovkyni, ale u Věry se jedná o sportovní nechutenství! Já naopak se snažím za každou cenu aktivně sportovat. I když jsem před časem prodělal operaci kolena, nejsem tím nijak handicapován. Naopak, cítím se skvěle. Moje srdce a plíce dovolují i těžší zátěž a jsem pyšný na to, že se v tomto směru mohu srovnávat i s mladíčky...

Text a foto Otto Lokaj

NOVINY ČERVENÉHO KŘÍŽE vydává Úřad Českého červeného kříže, redakční zpracování Mgr. Josef Švejnoha ve spolupráci s Úsekem vnitřních vztahů Úřadu ČČK. Redakce, administrace a inzerce Thunovská 18, Praha 1, Malá Strana, PSČ 118 04, telefon 251 104 111.

Registrační číslo MK 7302

Cena dvouměsíčníku 10,- Kč